

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma

21.11.2016

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
puhelin 015 321 130
email kirjaamo@esavo.fi
faksi 015 321 1359

Kotisivu:

<http://www.esavo.fi>

Julkaisu:

Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava, osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Julkaisusarjan nro: 143
ISBN 978-952-5932-36-2
ISSN 1455-2930

Mikkeli 2016

SISÄLLYSLUETTELO

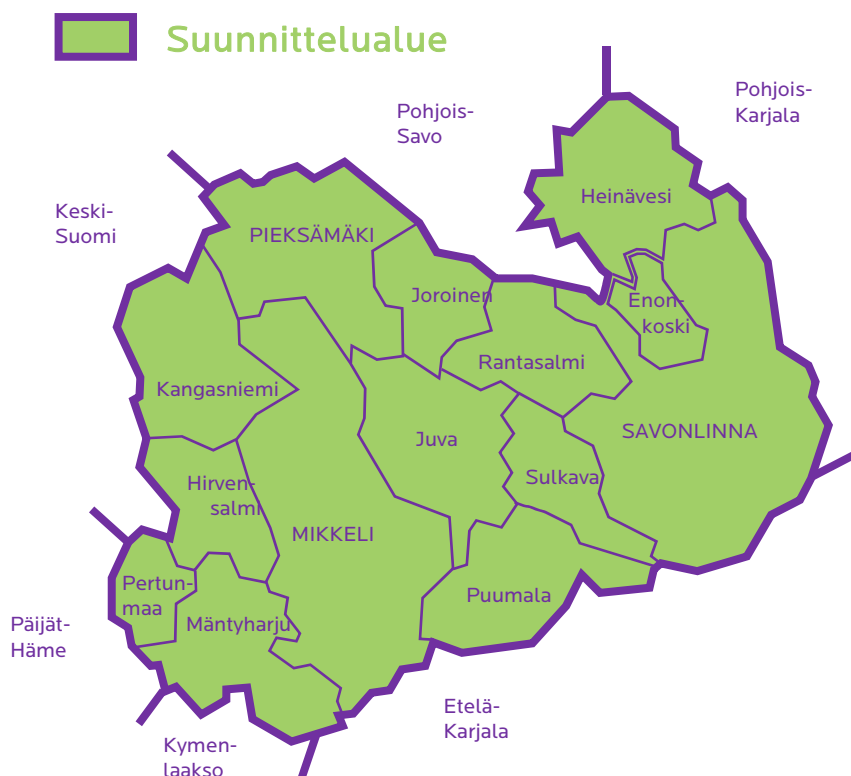
1. MAAKUNTAKAAVAN TARKOITUS JA KAAVA-ALUE	1
2. MAAKUNTAKAAVA OSANA MAAKUNNAN SUUNNITTELUA	3
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA SISÄLTÖ	5
Suunnittelun lähtökohdat	5
Valtakunnalliset lähtökohdat	5
Kaavan sisältö	7
4. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUSMENETTELYT	15
5. KAAVOITUKSEN VAIHEET JA AIKATAULU	17
6. VIRANOMAISYHTEISTYÖ	19
7. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	20
8. KAAVOITUKSEN ORGANISOINTI	21
9. YHTEYSTIEDOT	22

Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS) ON MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUKAINEN SUUNNITELMA MAAKUNTAKAAVAN OSALLISTUMIS- JA VUOROVAIKUTUSMENETTELYISTÄ SEKÄ KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA. SUUNNITELMAN TARKOITUKSENA ON ANTAA MAAKUNTAKAAVAN ASIANOSAISILLE JA SIITÄ KIIINNOSTUNEILLE TAHOILLE TIETOA KAAVOITUKSEN ETENEMISESTÄ JA VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSISTA KAAVOITUKSEN ERI VAIHEISSA.

1. Maakuntakaavan tarkoitus ja kaava-alue

Laadittavasta maakuntakaavasta käytetään nimitystä Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava. Tässä vaihemaakuntakaavassa täydennetään ja päivitetään Etelä-Savon voimassaolevaa maakuntakaavaa eri maankäyttömuotojen osalta. Lisäksi Mikkeliin liittyneen entisen Suomenniemen kunnan osalta päivitetään maakuntakaava ajantasalle. Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan aineistot on luettavissa maakuntaliiton kotisivuilla osoitteessa <http://www.esavo.fi/vaihemaakuntakaava2>.

Tavoitteena on täydentää ja päivittää voimassaolevaa maakuntakaavaa koko maakunnan alueelta. Kaavan sisällöllinen laajuus muotoutuu kaavaprosessin kuluessa vuorovaikutteisen suunnittelun kautta.

Kaavan suunnittelualueena on koko Etelä-Savon maakunnan alue. Kaava-alueeseen kuuluu kolme kaupunkia ja 11 kuntaa, jotka ovat: Mikkeli, Pieksämäki, Savonlinna, Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa, Puumala, Rantasalmi ja Sulkava.

2. Maakuntakaava osana maakunnan suunnittelua

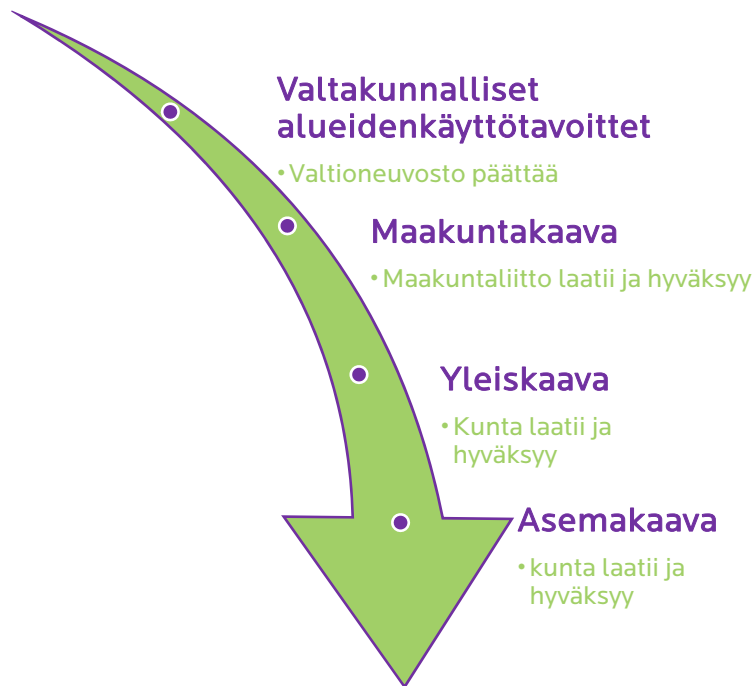
Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu perustuvat maakuntasuunnitelmaan, joka on strateginen kehittämissuunnitelma. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa, jossa esitetään keskeiset toimenpiteet ja hankkeet maakunnan strategialinjausten toteuttamiseksi. Maakuntakaavassa esitetään strategioiden toteuttamisen mahdolliset alueidenkäyttötarpeet.

Etelä-Savon maakuntasuunnitelma, Uusiutuva Etelä-Savo -maakuntastrategia, ulottuu vuoteen 2020. Sen vahvisti maakuntavaltuusto marraskuussa 2012. Strategia on luettavissa liiton kotisivuilla osoitteessa <http://www.esavo.fi/maakuntastrategia>. Etelä-Savon maakuntaohjelma ohjaa maakunnan kehittämistoimia vuoteen 2017 saakka. Maakuntavaltuusto hyväksyi ohjelman kesäkuussa 2014. Maakuntaohjelma laaditaan valtuustokausittain. Maakuntaohjelman rahoitustarpeet esitetään vuosittain tehtävässä toimeenpanosuunnitelmassa. Maakuntaohjelma ja toimeenpanosuunnitelma ovat luettavissa liiton kotisivuilla osoitteessa <http://www.esavo.fi/maakuntaohjelma>.

Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka kattaa usean kunnan alueen. Siinä esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan laatii maakunnan kuntien muodostama kuntayhtymä, joka Etelä-Savossa on Etelä-Savon maakuntaliitto. Maakuntakaavan aikatahtaus on 10–20 vuotta.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kuntien laatimia kaavoja eli yleis- ja asemakaavoja. Siinä välitetään myös valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen, ja sovitetaan ne yhteen maakunnan omien maankäyttötavoitteiden kanssa. Viranomaisten on suunnitellaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään maakuntakaavan toteutumista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteutumista.

Maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueella taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella on voimassa rakentamista koskeva rajoitus (MRL 33 §). Näillä alueilla ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että sillä vaikeutetaan maakuntakaavan toteutumista. Rakentamisrajoitus on kuitenkin ehdollinen eli jos luvan epääminen aiheuttaa hakijalle huomattavaa haittaa, on lupa myönnettävä, jollei kunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta.

Maakuntakaava esitetään kartalla. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnot ja määräykset. Maakuntakaavaan liittyy selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 10 §:ssä on lueteltu yksityiskohtaisesti ne asiat, jotka kaavaselostuksessa on esitettävä.

Etelä-Savossa on voimassa ympäristöministeriön 3.10.2010 vahvistama Etelä-Savon maakuntakaava. Ohjeellisella merkinnällä osoitettu Lahti-Mikkeli-oikorata on voimassa 18.2.2000 vahvistetusta seutukaavasta. Lisäksi maakuntavaltuusto on hyväksynyt 9.6.2014 tuulivoimaa käsittelevän Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavan. Tämä on ympäristöministeriössä vahvistettavana. Mikkeliin vuoden 2013 alussa liittyneen Suomenniemen alueella on voimassa Etelä-Karjalan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö vahvisti 21.12.2011. Voimassaoleviin kaavoihin voi tutustua liiton kotisivuilla osoitteessa <http://www.esavo.fi/maakuntakaava>.

3. Suunnittelun lähtökohdat ja sisältö

Suunnittelun lähtökohdat

Maakuntaliitto seuraa maakuntakaavan toteutumista ja sen ajantasaisuutta kooten vuosittain tilanteesta seurantaraportin. Seurannassa on todettu voimassa olevan maakuntakaavan päivitystarpeita useissa maankäyttömuodoissa. Maakuntahallitus on käsitellyt vuoden 2013 seurantaraportin kokouksessaan 30. syyskuuta ja maakuntavaltuustolla seurantaraportti oli tutustuttavana 25.11.2013.

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 27.1.2014 käynnistää Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan laatimisen vuorovaikutteisella tavoitekartoituksella.

Maakuntaliiton virasto on kevään 2014 aikana toteuttanut vuorovaikutteisen tavoitteenasettelun maakuntakaavan todellisten kaavoitustarpeiden täsmentämiseksi. Kunnilta, viranomaisilta ja muilta keskeisiltä sidosryhmiltä on kysytty näkemykset kaavan päivitystarpeista ja -tavoista. Saadun palautteen perusteella virasto on laatinut Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan lähtökohtaraportin. Raportissa on maankäyttöluokittain kerrottu voimassaolevan maakuntakaavan esitystapa, viraston oman seurannan tuomat lähtökohdat, sidosryhmäpalaute, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä esitetty teemakohtaiset maakuntakaavan päivittämistarpeet. Lähtökohtaraportti on luettavissa liiton kotisivuilla osoitteessa <http://www.esavo.fi/vaihemaakuntakaava2>.

Lähtökohtaraportin keskeinen johtopäätös on, että voimassa olevan maakuntakaavan valitut strategiset linjaukset ovat pääosin ajantasaisia, mutta yksittäisiä muutoksia on tarpeen tehdä kaikkien maankäyttöteemojen merkintöihin.

Maakuntahallitus on asettanut tavoitteeksi täydentää ja päivittää voimassaolevaa Etelä-Savon maakuntakaavaa siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin maakunnan kehittämistä.

Valtakunnalliset lähtökohdat

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on annettu kaikille kaavamuodoille yhteiset suunnittelun tavoitteet. Lisäksi jokaiselle kaavatasolle on esitetty omat sisältövaatimukset, jotka maakuntakaavan osalta ovat:

1. maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne
2. alueiden käytön ekologinen kestävyys
3. ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt
4. vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö
5. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
6. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen sekä
7. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000. Päätöstä tarkistettiin 13.11.2008 tavoitteiden sisällön osalta. Muilta osin, kuten tavoitteiden oikeusperustan ja oikeusvaikutusten osalta, vuoden 2000 päätös jäi voimaan. Lisäksi val-

tioneuvosto on 22.12.2009 päättänyt, että Museoviraston laatima inventointi Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitun vuoden 1993 inventoinnin.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakko-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennakko-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä,
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä
- luoda alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan VAT on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- toimiva aluerakenne
- eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
- luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Kokonaisuuksista viimeinen tarkoittaa Etelä-Savossa Vuoksen vesistöaluetta. VAT:en mukaan Vuoksen vesistöalueella tulee matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä ohjata siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.

VAT on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja sen suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Erityistavoitteet ovat luonteeltaan yleistavoitteita tarkentavia ja konkreettisempia, alueidenkäyttöä ja sen suunnittelua koskevia velvoitteita. Se, mitkä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat erityisesti tätä vaihemaakuntakaavaa, selviää kaavaprosessin edetessä. Teemakohtaisesti VAT:a on käsitelty osallistumis- ja arviointisuunnitelman pohjaksi laaditussa lähtökohtaraportissa <http://www.esavo.fi/vaihemaakuntakaava2>.

Tarkempia tietoja maankäytön suunnittelujärjestelmästä ja valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista löytyy ympäristöhallinnon verkkopalvelusta osoitteesta http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus.

Kaavan sisältö

Seuraavassa on esitelty maakuntakaavan päivitystarpeet. Kaavaprosessin edetessä voi ilmetä myös muita kaavan päivitystarpeita. Päivitystarpeiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet sekä mahdolliset vaihtoehtoiset kaavaratkaisut täsmen-tyvät kaavaprosessin edetessä.

Keskusverkko, asuminen ja elinkeinorakenteet

Voimassaoleva maakuntakaava

Nykyisessä maakuntakaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi suunnittelun painopisteitä kehittämisperiaatemerkinnoin. Maakuntakaavassa on osoitettu Mikkelin, Savonlinnan ja Pieksämäen keskustaajamat taajamatoimintojen aluevarauksella. Alempaa keskusverkkoa, taajamia, ei ole osoitettu alueva-
rausmerkinnällä vaan ne on osoitettu kohdemerkinnällä.

Kaupunkien keskustatoimintojen alueet on osoitettu voimassaolevassa maakun-
takaavassa keskustatoimintojen alueiden kohdemerkinnöin. Suuremmissa kir-
konkylissä on käytetty paikalliskeskuksen keskustatoimintojen kohdemerkintää.
Ydinkeskustan ulkopuolisia vähittäiskaupan suuryksikkö merkintöjä maakunta-
kaavassa on kaksi, Mikkelin Länsisilta ja Savonlinnan Nojanmaa.

Palvelujen alue kohdemerkinnällä on osoitettu kaksi seudullisesti merkittävää
keskusverkon ulkopuolista yksityisten ja julkisten palvelujen aluekohdetta (Per-
tunmaa, Kuortti ja Pieksämäki, Nenonpelto (Vaalijala)).

Lisäksi Mikkelin Tikkanen alue on osoitettu teollisuuden ja palveluiden seudulli-
sena kohteena. Pääosa Etelä-Savon merkittävästä teollisuudesta sijoittuu taaja-
matoimintojen alueille. Erillisellä teollisuusalueen kohdemerkinnällä maakunta-
kaavassa on osoitettu taajamien ulkopuolella olevia seudullisesti merkittäviä te-
ollisuusalueita, jotka ovat Pelloksen alue Ristiinassa, Rantasalmen aseman alue
Rantasalmella sekä Voikosken alue Mäntyharjun ja Kouvolan rajalla.

Suomenniemen alueella voimassavoimassa olevassa Etelä-Karjalan maakunta-
kaavassa on käytetty kirkonkylän osalta kehittämisvyöhykemerkintää. Lisäksi
Suomenniemelle on osoitettu Etelä-Savon maakuntakaavamerkinnoista koko-
luokaltaan ja merkinnältään poikkeavat kolme tuotantotoiminnan ja palveluiden
kohdemerkintää.

Tehtävät päivitykset

Keskusverkon, asumisen ja elinkeinorakenteiden osalta kaavaprosessissa on tar-
koituksena:

- päivittää kehittämisperiaatemerkinnoja
- tarkastella Mikkelin taajamatoimintojen alueen rajausmuutostarpeita
- päivittää Mikkelin liittyneen ent. Suomenniemen kunnan alueella voi-
massa olevaa Etelä-Karjalan maakuntakaavaa tarpeellisilta osin
- tarkastella SEVESO II-direktiivin mukaisten ja muiden suurten vaarallisia
kemikaaleja teollisesti käsittelevien ja varastoivien laitosten esittämistä-
paa maakuntakaavassa
- päivittää vähittäiskaupan suuryksiköiden kaavamerkinnot

Muiden keskusverkon, asumisen ja elinkeinorakenteiden merkintöjen osalta ny-
kyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään Maakuntastrategiaa, maakuntaohjelmaa, kuntien suunnitelmia, Mikkelin seudun rakennemallia, Savonlinnan kaupunkiseudun rakennemallia, Pieksämäen keskusta-alueen strategista osayleiskaavaa sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKESin rekisterejä. Vähittäiskaupan suuryksiköiden tarkastelua varten laaditaan palveluverkkoselvitys.

Vaikutusten arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota muutosten vaikutukseen olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja ilmastonmuutokseen. SEVESO II –direktiivin mukaisten laitosten merkintä on informatiivinen ja nykytilan toteava.

Matkailu ja virkistys

Voimassaoleva maakuntakaava

Nykyisen maakuntakaavan matkailuteemassa on osoitettu maakunnallisia matkailun painopisteitä. Vesistömatkailun kehittämisvyöhykkeinä maakuntakaavassa on esitetty koko Vuoksen vesistöalue sekä Mäntyharjun reitti.

Maakuntakaavassa on osoitettu matkailupalvelujen kohdemerkinnällä Vuoksen vesistö-alueeseen ja Mäntyharjun reittiin kytkeytyviä, maakunnallisesti merkittäviä kulttuuri-, luonto-, vesistö- ja/tai liikuntamatkailun painopistealueita. Luetellut matkailuteemat ovat maakunnan matkailustrategian mukaisia matkailun avaintemoja.

Voimassaolevan maakuntakaavan virkistyskäyttöön liittyviä aluevarauksia ovat virkistysmatkailualue, virkistysalue sekä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaustarvetta. Virkistysmatkailualueiden päämaankäyttömuoto on virkistys, mutta alueisiin voi liittyä tehokkaasti rakennettu matkailualue.

Nykyisen kaavan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on ulkoilun ohjaustarvetta, ovat laajoja pääosin valtion omistamia erämaisia alueita, ne liittyvät myös suojelualueisiin ja muodostavat näin merkittäviä ekologisia kokonaisuuksia. Alueita voidaan hyödyntää esim. luontomatkailussa ja niillä voidaan harjoittaa maa- ja metsätaloutta.

Taajamien sisäisiä virkistysalueita ei ole käsitelty voimassaolevassa maakuntakaavassa. Kaupunkialueilla on kuitenkin merkitty yhteystarvemuotoilla kaupunkien keskusta-alueiden viheryhteystarpeet.

Voimassaolevassa maakuntakaavassa on lisäksi osoitettu retkisatamat ja ohjeellisella merkinnällä merkittävimmät melonta-, moottorikelkkailu- ja retkeilyreitit.

Tehtävät päivitykset

Matkailun ja virkistysalueiden osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- päivittää kehittämisperiaatemarkintöjä
- tarkastella Savonlinnan Varparannan ja Kultakiven sekä mahdollisten muiden matkailualue-esitysten lisäämisedellytyksiä maakuntakaavaan matkailumerkinnöillä suhteessa voimassa olevan maakuntakaavan kokonaisuuteen ja merkintätapaan
- muuttaa virkistysmerkintöjä mm. siksi, että osa nykyisistä virkistysalueista muuttuu luonnonsuojelualueiksi (SL) valtion Saimaan luonnonsuojelualueita koskevan asetuksen myötä

- tutkia rajaustarkistuksien tarpeet kaupunkialueiden virkistysalueisiin ja MU-alueisiin
- päivittää retkisatamaverkosto- ja virkistysreitistömerkintöjä niiden ylläpidonäkökulma ja meneillään olevien projektien tulokset huomioiden

Muiden matkailu- ja virkistysmerkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään Maakuntastrategiaa, maakuntaohjelmaa, Etelä-Savon matkailustrategiaa, Savonlinnan kaupunkiseudun rakennemallia, Pieksämäen keskusta-alueen strategista osayleiskaavaa, Etelä-Savon retkisatamien kunnostamis- ja kehittämistarpeiden kartoitus –hanketta (Pidä Saaristo Siistinä ry 2012–2013), Mäntyharju-Repovesi reitistöhanke aineistoja (Mäsek Oy. 2012-2014), Saimaa Routes –hankkeen aineistoja (Miset Oy. 2013- 2014), Saimaannorppan suojelun strategiaa ja toimenpidesuunnitelmaa, Saimaannorppa-LIFE-hankkeen aineistoja (Metsähallitus ym.), Juva - Rantasalmi - Sulkava matkailun kehittämishankkeen aineistot, kuntien suunnitelmia.

Varattaessa uusia matkailualueita Natura – alueiden läheisyyteen, arvioidaan varusten vaikutukset Natura – alueisiin.

Virkistysalueiden päivityksen yhteydessä kiinnitetään erityisesti huomiota riittävien virkistysaluevarausten säilymiseen kaupunkialueilla. Virkistysalueiden muodostaman verkoston toimivuus, laatu ja kattavuus pyritään säilyttämään.

Liikenne

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassaolevassa maakuntakaavassa Valtatien 5 merkitystä on korostettu aluerakenteen kilpailu- ja palvelukyvyyn, saavutettavuuden ja elinkeinopolitiikan näkökulmasta osoittamalla kehittämisperiaatemerkinnällä 5-tien kehittämisvyöhyke. Valtatie 5 on lisäksi merkitty nykyiseen kaavaan valtatie/runkotie-merkinnällä valtakunnallisesti merkittävänä väylänä.

Nykyiseen maakuntakaavaan on merkitty maakunnan maantieverkosta valta-, kanta- ja seututiet, tärkeimmät yhdystiet, kaupunkien pääkadut sekä runko- ja valtateiden nykyiset eritasoliittymät. Nykyisessä maakuntakaavassa on lisäksi osoitettu uusia ja ohjeellisia linjauksia tieverkolle (VT 5 Kinnari-Nuutilanmäki, VT 5 Hietanen-Otava, VT 13 Ristiinan taajaman ohitus, VT 14 Savonlinnan rinnakkaistie, VT 23 Naiskankaan liittymäjärjestelyt ja KT 62 (Hurissalo-Lietvesi) sekä joukko uusia liittymiä valtateille.

Myös rataverkon ja vesiliikenteen osalta nykyisessä maakuntakaavassa on osoitettu olemassa oleva verkko sekä tätä täydentäviä uusia ja ohjeellisia linjauksia (uusi linjaus Huutokoski-Parikkala radalle Savonlinnan keskustan alueella sekä ohjeellisena linjauksena Teknolan teollisuusraide sekä Laitaatsalmen syväväylä). Lisäksi kaavassa on osoitettu Mikkelin ja Pieksämäen matkakeskukset sekä Pieksämäen ratapiha, Saimaan syväväylään liittyvät olemassa olevat tavaraliikenteen satamalaiturit Ristiinassa ja Savonrannalla sekä Savonlinnan syväsataman vaihtoehtoiset sijaintipaikat Vuohisaaressa ja Laitaatsalmessa. Vesistömatkailun kehittämisvyöhykkeisiin liittyvänä osana maakuntakaavassa on esitetty kattava venesa-

tamaverkosto. Lisäksi kaavassa on veneilyn kehittämisen kannalta tarpeellisia yhteyksiä yhteystarvemerkinnällä. Uittotoiminnan edellytykset on otettu maakuntakaavassa huomioon osoittamalla uittotoimipaikat.

Voimassaolevassa maakuntakaavassa on osoitettu lisäksi nykyiset Mikkelin, Savonlinnan ja Varkauden lentokentät.

Maakuntakaavan vahvistamisen yhteydessä seutukaavasta jätettiin voimaan Lahti-Mikkeli ohjeellinen oikoratavaraus. Maankäyttö- ja rakennuslain voimaan tulon liittyneen siirtymäajan umpeuduttua myös oikoratavaraus on nyt voimassa maakuntakaavan oikeusvaikutuksien.

Vesiliikenteen osalta nykyisessä maakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden velvoittamana vesiliikenteen yhteismahdollisuudet Saimaan vesistöstä Suomenlahteen turvaava eli ns. Mäntyharjun kanavavaraus sekä Saimaan ja Päijänteen yhdistävä Savon kanava. Savon kanava on osoitettu myös Pohjois-Savon maakuntakaavassa. Vastaavasti Kymijoen kanava on osoitettu sekä Päijät-Hämeen että Kymenlaakson maakuntakaavassa.

Tehtävät päivitykset

Liikenteen osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- päivittää kehittämisperiaatemarkintöjä
- päivittää liikenteen varauksia koskien jo toteutuneita ja suunnittelussa edenneitä hankkeita
- muuttaa maakuntakaavan uusi eritasoliittymä merkinnän esitystapaa myös muut liittymäratkaisut mahdollistavaan suuntaan

Muiden liikenteen merkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Liikenneviraston suunnitelmia sekä seudullisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia.

Vaikutusten arvioinnissa tukeudutaan tehtyjen suunnitelmien vaikutusten arviointeihin.

Tekninen huolto

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on teknisen huollon osalta osoitettu Mikkelin ja Savonlinnan jätteenkäsittelyalueet, Pieksämäen ja Savonlinnan jätevedenpuhdistamot, Mikkelin uuden jätevedenpuhdistamon vaihtoehtoiset sijaintipaikat, merkittävimmät vesijohto- ja siirtoviemäriinjat sekä Mikkelin ja Savonlinnan jäteasemat.

Sähkönsiirtoverkon osalta maakuntakaavassa on esitetty nykyiset ja uudet 400 kV ja 110 kV johdot, alustavasti suunniteltuja voimalinjoja ohjeellisella merkinnällä sekä pitkän aikavälin kehittämistarpeita yhteystarvemerkinnällä. Kaavassa on otettu huomioon myös maakunnalliset energiahuoltoalueet ja suurmuuntamot.

Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavassa käsitellään tuulivoimaa. Siinä osoitetaan tuulivoimatuotannon jatkosuunnitteluun soveltuvia alueita sekä annetaan kaik-

kea teollisen kokoluokan tuulivoimasuunnittelua ohjaavia määräyksiä. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt tuulivoimaa käsittelevän 1. vaihemaakuntakaavan 9.6.2014 ja kaava on ympäristöministeriön vahvistettavana.

Tehtävät päivitykset

Teknisen huollon osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- yleispiirteistää sähkönsiirtoverkon osoittamistapaa ns. johtokäytävämerkinnäksi. Lisäksi tutkitaan tarvetta osoittaa kaavan laadinta hetkellä tiedossa olevat uudet linjaukset omalla merkinnällään
- päivittää sähkönsiirtoverkkoon liittyvien yhteystarvemeraintöjen ajantasaisuus sekä suunnittelutilanne
- päivittää vesihuoltoverkoston merkintöjä sekä arvioidaan merkintöjen tarpeellisuutta yhdessä kuntien kanssa
- tutkia rajaustarkistuksien tarve Mikkelin Metsä-Sairilan jäteaseman osalta

Muiden teknisen huollon merkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona selvityspohjan ja vaikutusarviointien osalta hyödynnetään Etelä-Savon ELY-keskuksen, kuntien, Fingridin ja paikallisten verkkoyhtiöiden suunnitelmia sekä Mikkelin seudun rakennemallia.

Erityisalueet

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassaolevassa maakuntakaavassa on osoitettu Puolustusvoimain toiminnan kannalta tarpeelliset alueet, seudulliset ampuma-alueet sekä Motoparkin ja Naarajärven erityisalueet. Lisäksi kaavassa on osoitettu erityisalueiden lähiympäristön maankäytössä huomioitavia suojavyöhyke- ja melumerkintöjä.

Tehtävät päivitykset

Erityisalueiden osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- lisätä maakuntakaavaan Hartolan ja Joutsan alueille sijoittuvien puolustusvoimain varastoalueiden Etelä-Savoon ulottuvat suoja-alueet sekä ilmavoimien käyttämien varalaskupaikkojen suoja-alueet
- tarkastella maakunnan ampumaratojen kehittämistarpeita

Muiden erityisalueiden merkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona ja ympäristövaikutusten arvioinnissa hyödynnetään puolustusvoimien suunnitelmia ja ympäristölupapäätöksien aineistoja.

Luonnonvarojen käyttö

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassaolevassa maakuntakaavassa on osoitettu turvetuotantoaluevarauksina kaavan laadinnan aikaan tuotannossa olleet tai ympäristöluvan jo saaneet suot. Maakuntakaavassa on lisäksi osoitettu maa-ainesten ottoon soveltuvia alueita sekä kallio- tai rakennuskiviaineisten ottoon soveltuvia alueita. Lisäksi kaavaan on merkitty tuotannossa olevat kaivosalueet. Voimassaolevaan maakuntakaavaan on merkitty myös vedenhankinnan kannalta tärkeät I-luokan pohjavesialueet sekä vedenhankintaan soveltuvat II-luokan pohjavesialueet.

Tehtävät päivitykset

Luonnonvarojen käytön osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- turvetuotannon osalta selvittää potentiaaliset tuotantoalueet ja niiden vesistövaikutukset valuma-aluekohtaisesti
- turvata kestävä maa- ja kiviainesvarojen käyttö varaamalla maa-ainesten otto-alueita vuoteen 2035 kulutusennustetta vastaavasti sekä osoittamalla arvokkaat geologiset muodostumat ja pohjavesialueet, joista ei tulisi ottaa maa-aineksia
- selvittää tarve ja mahdollisuudet osoittaa seudullisia bioenergian ja puutavaran varastointi- ja käsittelyalueita maakuntakaavassa
- merkitä nykyiset kaivokset maakuntakaavaan ja selvittää malminetsintäalueiden ja kaivospiirien merkitsemistarvetta maakuntakaavassa
- päivittää maakuntakaavan pohjavesialuevaraukset vastaamaan tarkempien selvitysten ja suojelusuunnitelmien mukaisia rajoja, siten että turvataan ja varmistetaan puhtaan veden katkeamaton saanti

Muiden luonnonvarojen käyttöön liittyvien merkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään Etelä-Savon POSKI – projektin 2004–2006 aineistoja, Etelä-Savon kiviaineshuollon turvaaminen – hankkeen 2011 – 2014 aineistoja (GTK), Etelä-Savon maa- ja kiviainekset – esiselvitystä maakuntakaavaa varten. 2013, Etelä-Savon kiviaineshuollon turvaaminen: maa-ainestarvekyselyn tulokset -raporttia (GTK K237/42/2011, Väänänen, T. 2012), Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen. Etelä-Savon loppuraporttia (Etelä-Savon ELY-keskuksen julkaisu 9/2010), Etelä-Savon pohjavesien hoidon toimenpideohjelmaa 2010 - 2015 (Etelä-Savon ELY-keskus, julk. 3/2010), Pohjavesien suojeluohjelma Itä-Suomi – hankkeen aineistoja (Etelä-Savon ELY-keskus. 2009- 2013), Savonlinnan seudun vedenhankinnan varmistaminen 2011–2014 – hankkeen aineistoja (Varmavesi-hanke), Mikkelin seudun vedenhankinnan varmistaminen (Severi) –hankkeen aineistoja. Turvetuotannon osalta hyödynnetään GTK tekemiä turvevarojen kartoitus- ja inventointiselvityksiä.

Maa-ainesten ottoalueiden vaikutukset arvioidaan yhteensovittamisprosessissa, jossa on mukana kuntien, ELY-keskuksen, maakuntaliiton ja yrittäjien edustajat. Yhteensovituksessa hyödynnetään alueiden tutkimustietoa ja luontoselvityksiä.

Turvetuotannon aluevarausten vaikutuksia on tarkoitus arvioida Etelä-Savon suoluonnon kokonaiskuvan kautta, joka syntyy ELY-keskuksessa soidensuojelualueiden kartoittamisen yhteydessä. Lisäksi tehdään aluekohtaiset tarkastelut, joissa alueita tarkastellaan ja niiden vaikutuksia arvioidaan mm. suhteessa asutukseen,

loma-asutukseen, tiestöön, vesistöihin, kuljetusmatkoihin, arvokkaiisiin luonnon- ja kulttuurimaisema-alueisiin, eliöstöön sekä pohjavesiin.

Luonnonympäristö

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassaolevaan maakuntakaavaan on merkitty Natura 2000 – luonnonsuojelualueverkostoon kuuluvat alueet, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät luonnonsuojelualuevaraukset, arvokkaat harjualueet, perinnemaisemat sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja.

Tehtävät päivitykset

Luonnonympäristön osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- päivittää maakuntakaavassa osoitettujen suojelualueiden rajaukset toteutumistilanteen mukaiseksi ja lisätä kaavaan siitä puuttuvat perustetut luonnonsuojelualueet
- tarkastella soidensuojeluohjelman päivityksen vaikutuksia kaavaratkaisuun
- lisätä kaavaan valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet, moreenialueet sekä tuuli- ja rantakerrostumat
- päivittää perinnebiotooppikohteita
- sovittaa yhteen suojelutavoitteet ja luonnonvarojen käyttö sekä luontomatkailu- ja virkistyskäyttö.

Päivitystarpeita tulee toteutuneista metso-kohteista, vireillä olevasta soidensuojeluohjelman täydennyksestä ja Saimaan luonnonsuojelualueiden perustamisesta sekä mahdollisesti perinnemaisemien päivitysinventoinnista.

Muiden luonnonympäristön merkintöjen osalta nykyinen maakuntakaava on tarkoitus pitää entisellään.

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään asetusluonnosta Saimaan luonnonsuojelualueista YM4/500/2014, soidensuojelun perusohjelman täydennystä 2013–2015, Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Etelä-Savossa ja Päijät-Hämeen itäosassa – selvitystä (Husa, J. ja Teeriaho, J. 2007, Suomen ympäristökeskus. 2007), Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat – selvitystä (Suomen ympäristö 14/2007), Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat – selvitystä (Suomen ympäristö 32/2011), Saimaan Geopark-hankeen 2014-2015 aineistoja, Perinnebiotooppien päivitysinventointia (Etelä-Savon ELY-keskus, alkaa 2015)

Arvokkaat kallio- ja harjualueet sekä suoalueet sovitetaan yhteen mahdollisten ottoalueiden kanssa. Arvioidaan vaikutukset Natura-alueisiin, mikäli niiden läheisyyteen osoitetaan haitallista maankäyttöä.

Kulttuuriympäristö

Voimassaoleva maakuntakaava

Voimassaolevassa maakuntakaavassa on osoitettu rakennussuojelukohteita, muinaisjäännöksiä sekä kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä alueita ja kohteita. Lisäksi kaavassa on esitetty Salpalinja.

Tehtävät päivitykset

Kulttuuriympäristön osalta kaavaprosessissa on tarkoituksena:

- päivittää maakuntakaava ajan tasalle kulttuuriympäristön aluevarausten osalta merkitsemällä siihen uudet rakennetun kulttuuriympäristön rajaukset (rky 2009) sekä päivittää maisema-alueiden rajaukset
- tarkastella yksittäisiä esille tulevia lisäys-/poistotarpeita rakennussuojelukohteiden osalta
- tarkastella muinaisjäännösten esittämistapaa maakuntakaavassa

Selvityspohja ja vaikutusten arviointi

Tausta-aineistona hyödynnetään valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY)-inventointia (Museovirasto 2009), Maakunnan parhaat maisemat - Etelä-Savon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointia (2011 – 2013. Leena Lahdenvesi-Korhonen), Etelä-Savon kulttuuriympäristörekisterin kehittämishankeen 2013–2015 aineistoja (Etelä-Savon ELY-keskus) sekä muinaisjäännösrekisteriä.

Valtioneuvosto tekee päätökset valtakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristö- ja maisema-alueista. Tässä yhteydessä on myös aluevarausten vaikutukset arvioitu. Maakunnallisten maisema-alueiden osalta on tehty yhtä kattavat aluekohtaiset selvitykset kuin valtakunnallisista kohteistakin. Selvityksiä voi käyttää vaikutusten arvioinnin pohjana.

4. Osalliset ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus on antaa maakuntakaava-alueen maanomistajille, muille asianosaisille ja kaikille maakuntakaavasta kiinnostuneille tahoille kuva kaavoituksen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista maakuntakaavatyön eri vaiheissa.

OSALLISET		VUOROVAIKUTUSMENETTELY
Kaava-alueen kunnat ja seutukunnat	- Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyhärju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava - Kuntien elinkeinoyhtiöt	- esittelyt, neuvottelut - lausunnonantomahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa
Maanomistajat ja muut, joiden asumiinseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnittelualueella toimivat vaikuttaa	- suunnittelualueen maanomistajat ja heitä edustavat yhteisöt - asukkaat ja loma-asukkaat - yhdistykset ja yhteisöt	- kaava-asioihin voi tutustua maakuntaliiton kotisivuilla - kaavoituksen eri vaiheista tiedotetaan maakunnan medioissa - kun kaava asetetaan nähtäville, tiedotetaan siitä kuulutuksin alueen lehdissä, esittelytilaisuuksia tarvittaessa - nähtävilläolon aikana on osallisilla palautteenantomahdollisuus kaavoituksen eri vaiheissa
Viranomaiset	- ministeriöt, joiden toimialaa käsitellään tässä kaavassa - Etelä-Savon ja Pohjois-Savon ELY-keskukset, Itä-Suomen aluehallintovirasto - Liikennevirasto - Metsäkeskus, Savonlinnan maakuntamuseo, Museovirasto, Pelastuslaitos, Metsähallitus, GTK - Pääesikunta, 1. Logistiikkarykmentin esikunta, Tukes	- lain mukaiset viranomaisneuvottelut - lausunnonantomahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa - muu viranomaisyhteistyö kokoprosessin ajan - ministeriöiden lausunnot
Suunnittelualueeseen rajautuvat naapurimaakunnat	- Keski-Suomen, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen liitot	- lausunnonantomahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa
Yhteisöt, yritykset ja järjestöt, joiden toimialaa maakuntakaavoituksessa käsitellään	- Fingrid, Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri, Etelä-Savon kauppakamari, MTK Etelä-Savo, Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi, Etelä-Savon rakennusperintö-yhdistys ry, Vapo, Bioenergia ry, Etelä-Savon lintutieteellinen yhdistys Oriolus ry., metsänhoitoyhdistykset, Suomen riistakeskuksen Etelä-Savon alue-toimisto, Suomen Ampumaurheiluliitto ry:n Kaakkois-Suomen piiri, Suomen Ampumahiihtoliitto, Suur-Savon reserviläispiiri, Suur-Savon reserviupseeriipiiri, Suomen metsästysliiton Suur-Savon piiri sekä muut yritykset ja yhteisöt	- maakuntaliiton kotisivut - tiedotteet - kuulutukset lehdissä - lausunnonantomahdollisuus kaavoituksen eri vaiheissa

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan osallisia maakuntakaavatyössä ovat ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Maakuntahallitus kutsuu keskeisimmät osallis- ja sidosryhmät mukaan kaavaprosessin ajan toimivaan kaavan seurantaryhmään.

Osallisten määrään vaikuttaa merkittävästi kaavan sisältö ja vaikutusalue. Osallisten joukko voi täydentyä koko suunnittelutyön ajan. Oheiseen taulukkoon on koottu Etelä-Savon maakuntakaavan osallisina pidettäviä tahoja. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen perusteella voidaan osallisten listaa laajentaa.

Maakuntakaavatyön keskeisimpiä osallistumistapoja ovat lakisääteiset nähtävillä olot, viranomaisneuvottelut, sidosryhmäneuvottelut sekä muut esittely- ja keskustelutilaisuudet. Vuorovaikutuksen kannalta keskeisiä menettelyjä ovat kaavan vireille tulosta ilmoittaminen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtävillä oloon liittyvät kuulemiset, jolloin osalliset voivat sanoa mielipiteensä.

Kaavan virallisista kuulemisista tiedotetaan lehti-ilmoituksin. Lehti-ilmoitukset julkaistaan seuraavissa alueella ilmestyvissä lehdissä eli Länsi-Savossa, Itä-Savossa, Pieksämäen Lehdessä sekä Warkauden Lehdessä. Lisäksi lakisääteisistä menettelyistä tiedotetaan maakuntaliiton ja kuntien ilmoitustauluilla ja Etelä-Savon maakuntaliiton kotisivulla osoitteessa <http://www.esavo.fi/vaihemaakunta-kaava2>.

Lisäksi maakunnassa toimivissa tiedotusvälineissä, kuten paikallislehdissä ja radiossa tiedotetaan maakuntakaavan valmistelun etenemisestä.

5. Kaavoituksen vaiheet ja aikataulu

Maakuntakaavan laadinta etenee vaiheittain. Jokaisessa vaiheessa on tärkeää olla vuorovaikutuksessa osallisten ja kansalaisten kanssa. Seuraavassa esitetään kaavan laadinnan vaiheet sekä niihin liittyvät keskeisimmät osallistumismenettelyt ja tehtävät päätökset.

ALOITUS- JA TAVOITEVAIHE	Kesä 2014
VAIHEEN SISÄLTÖ	- kaavoituksen organisointi, käynnistäminen ja siitä tiedottaminen- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen- Tavoiteasiakirjan laatiminen
VUOROVAIKUTUS	- kaavan seurantaryhmän asettaminen- OAS:n ja tavoiteasiakirjan asettaminen nähtäville ja lausunnoille- ensimmäinen viranomaisneuvottelu- OAS:n ja tavoiteasiakirjan hyväksyminen maakuntahallituksessa saadun palautteen perusteella- neuvotteluja eri intressitahojen kanssa
VALMISTELTAVAT ASIAKIRJAT	- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma- Tavoiteasiakirja
TIEDOTTAMINEN	- maakuntaliiton kotisivut- esittelytilaisuudet- kuulutukset ja tiedotteet
VALMISTELUVAIHE	2015
VAIHEEN SISÄLTÖ	- selvitysten ja kaavaluonnoksen valmistelu ja siihen liittyvät vuorovaikutusmenettelyt
VUOROVAIKUTUS	- kaavan seurantaryhmän kokoukset- työneuvottelu ympäristöministeriön kanssa- maakuntahallitukseen päätös valmisteluvaiheen kuulemisesta- valmisteluaineiston asettaminen nähtäville ja lausunnoille- palautteenantomahdollisuus osallisilla, esittelytilaisuuksia tarvittaessa- neuvotteluja eri intressitahojen kanssa
VALMISTELTAVAT ASIAKIRJAT	- Luonnokset kaavakartasta, kaavamerkinnoistä ja -määräyksistä sekä kaavaselostuksesta
TIEDOTTAMINEN	- maakuntaliiton kotisivut- kuulutukset ja tiedotteet
EHDOTUSVAIHE	2016
VAIHEEN SISÄLTÖ	- kaavaluonnoksen täydentäminen kaavaehdotukseksi saadun palautteen perusteella
VUOROVAIKUTUS	- kaavan seurantaryhmän kokoukset- työneuvottelu ympäristöministeriön kanssa- maakuntahallitukseen päätös ehdotusvaiheen kuulemisesta (lausunnot)

	- kaavaehdotuksen asettaminen lausunnoille ja ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu - kirjallisten vastineiden laatiminen kaavaehdotuksesta jätettyihin lausuntoihin - maakuntahallitukseen päätös ehdotusvaiheen kuulemisesta (nähtävällepano) - palautteenantomahdollisuus osallisilla, esittelytilaisuuksia tarvittaessa - neuvotteluja eri intressitahojen kanssa
VALMISTELTAVAT ASIAKIRJAT	- ehdotus maakuntakaavaksi: kaavakartta, kaavamerkinnot ja - määräykset sekä kaavaselostus
TIEDOTTAMINEN	- maakuntaliiton kotisivut - kuulutukset ja tiedotteet
HYVÄKSYMISVAIHE	Syksy 2016
VAIHEEN SISÄLTÖ	- maakuntakaavan viimeistely hyväksymiskäsittelyyn - maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittely
VUOROVAIKUTUS	- kirjallisten vastineiden laatiminen kaavaehdotuksesta jätettyihin muistutuksiin - valitusmahdollisuus hallinto-oikeuteen maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksestä - jatkovalitusmahdollisuus korkeimpaan hallinto-oikeuteen
VALMISTELTAVAT ASIAKIRJAT	- Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava - Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan selostus
TIEDOTTAMINEN	- maakuntaliiton kotisivut - maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksestä tiedottaminen maakuntaliiton kotisivuilla ja viraston ilmoitustaululla - kaavan voimaantulosta tiedottaminen

6. Viranomaisyhteistyö

Maakuntakaavoitukseen kuuluu kaksi lakisääteistä viranomaisneuvottelua (MRL 66 § ja MRA 11 §), joista ensimmäinen on järjestettävä maakuntakaavan laadinnan alkuvaiheessa. Tämä neuvottelu on pidetty 4.11.2014.

Toinen lakisääteinen viranomaisneuvottelu (MRA 11 §) järjestetään tällä hetkellä voimassaolevan lain mukaan sen jälkeen, kun kaavaehdotuksesta on pyydetty lausunnot (MRA 13§) viranomaisilta. Tämä neuvottelu on pidetty 6.9.2016.

Molemmista viranomaisneuvotteluista laadittiin muistiot, joista ilmenevät keskeiset neuvotteluissa esillä olleet asiat ja kannanotot.

Lakisääteisten viranomaisneuvottelujen lisäksi järjestetään työneuvotteluja kaavan valmistelun eri vaiheissa (kts. luku 5). Lisäksi viranomaisia on edustettuna kaavan seurantaryhmässä (kts. luku 8.). Maakuntakaavan tarkoituksena on myös eri viranomaisten suunnitelmien yhteensovitus.

7. Vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (MRL 9 §) kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maakuntakaavan välittömät vaikutukset kohdistuvat Etelä-Savon maakuntaan. Vaikutusalue saattaa ulottua naapurimaakuntien alueelle: Pohjois-Savoon, Pohjois-Karjalaan, Keski-Suomeen, Päijät-Hämeeseen, Kymenlaaksoon ja Etelä-Karjalaan. Maakuntakaavan vaikutusalueen ulottuvuus tarkentuu kaavasuunnittelun aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on annettu kaikille kaavamuodoille yhteiset suunnittelun tavoitteet. Lisäksi jokaiselle kaavatasolle on esitetty omat sisältövaatimukset. Vaikutusten arviointiprosessissa syntyvät perustelut esitetyille kaavaratkaisulle ja osoitetulle alueidenkäytölle sekä kaavan sisältövaatimusten toteutumiselle. Laadittavat selvitykset ovat myös tärkeänä perustana kaavan lainmukaisuuden arvioinnille sisältövaatimusten (MRL 28 §) näkökulmasta.

Arvioitavat vaikutukset (MRA 1 §)

1. ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
5. kaupunkikuvaan, maisemaan kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti arvioidaan Vuoksen vesistöalueella matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä suhteessa järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteisiin.

Maakuntakaavan vaikutusten arvioiminen on jatkuva prosessi, jota tehdään koko kaavan laatimisen ajan. Kaavaratkaisuja arvioidaan suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan. Arviointia tehdään merkintäkohtaisesti ja lisäksi tarkastellaan kaavan yhteisvaikutuksia ja kokonaisuutta. Arvioinnin pohjana toimii voimassa olevan kaavan selvityspohja, jota syventää kappaleessa 3 luetellut valmiit ja kaavaprosessin yhteydessä laadittavat selvitykset.

Arviointimenetelminä käytetään mm. selvityksiä, asiantuntija-arvioita sekä -lausuntoja ja matriiseja.

Vaikutusten arvioinnin sisältö ja menetelmät tarkentuvat kaavaprosessin edetessä mm. osallistumisen ja tavoitekeskustelujen kautta. Maakunnallinen SOVA/YVA -ryhmä toimii vaikutusten arvioinnin asiantuntijaryhmänä.

8. Kaavoituksen organisointi

Maakuntakaavan laadinnasta vastaa Etelä-Savon maakuntaliiton aluesuunnitteluyksikkö. Kaavan valmistelusta vastaavat aluesuunnittelujohtaja Jarmo Vauhkonen ja kaavoituspäällikkö Janne Nulpponen.

Kaavatyötä ohjaa maakuntahallitus. Kaavan laadinnan ajaksi kutsutaan kokoon seurantaryhmä, joka toimii informointi-, palaute- ja sitouttamisryhmänä. Seurantaryhmän esittelijänä toimii aluesuunnittelujohtaja Jarmo Vauhkonen ja sihteerinä kaavoituspäällikkö Janne Nulpponen Etelä-Savon maakuntaliitosta. Seurantaryhmään maakuntahallitus on kutsunut edustajat seuraavilta tahoilta:

- Maakuntahallituksen edustajat
- Mikkelin, Pieksämäen, Savonlinnan seudut ja JRS-kunnat
- MISET oy, Savonlinnan yrityspalvelut oy ja Pieksämäen yrityspalvelut
- Etelä- ja Pohjois-Savon ELY-keskukset
- Museovirasto, Liikennevirasto, GTK, Suomen metsäkeskus ja Metsähallitus
- MTK-Etelä-Savo ja Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi
- Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri
- Etelä-Savon kauppakamari
- Bioenergia ry
- Järvi-Suomen kylät ry

Lisäksi kaavaprosessissa hyödynnetään eri maankäyttöteemojen osalta useita olemassa olevia työryhmiä ja foorumeja. Vaikutusarvioinnissa maakuntaliiton viraston tukena toimii YVA-ryhmä. Tässä hyödynnetään Etelä-Savon ELY-keskuksen perustamaa maakunnallista suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointiryhmää (SOVA-ryhmä). Seurantaryhmän ja työryhmien kokoonpanot löytyvät maakuntaliiton kotisivulta osoitteesta <http://www.esavo.fi/vaihemaa-kuntakaava2>.

9. Yhteystiedot

Etelä-Savon maakuntaliitto
Hallituskatu 3 A, 50100 MIKKELI
Puhelinvaihe: 015 - 321 130, faksi 015 - 321 1359
Liiton kotisivut: <http://www.esavo.fi>
Tämän kaavan kotisivut: <http://www.esavo.fi/vaihemaakuntakaava2>
Sähköposti (virallinen): [kirjaamo\(at\)esavo.fi](mailto:kirjaamo(at)esavo.fi)
Sähköposti (henkilö): [etunimi.sukunimi\(at\)esavo.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)esavo.fi)

Aluesuunnittelujohtaja Jarmo Vauhkonen (p. 040-723 6760)
- maakuntakaavaprosessin johto

Kaavoituspäällikkö Janne Nulpponen (p. 0400-977 672)
- maakuntakaavaprosessin toteuttaminen
- maakuntakaavan valmistelu, siihen liittyvät selvitykset seuraavilta toimialoilta:
asuminen, palvelut, teollisuus, matkailu, loma-asuminen, erityisalueet

Ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo (p. 040-724 9618)
- maakuntakaavan valmistelu, siihen liittyvät selvitykset seuraavilta toimialoilta:
luonnonsuojelu, maisema-alueet, kulttuuriympäristö, virkistysalueet, pohjavedet
ja maa-ainekset
- ympäristövaikutusten arviointi (YVA)

Maakuntainsinööri Marko Tanttu (p. 044-7700 488)
- maakuntakaavan valmistelu, siihen liittyvät selvitykset seuraavilta toimialoilta:
liikenne, energiahuolto, kunnallistekninen huolto, turvetuotanto

Paikkatietokäsittelijä Riitta Torniainen (p. 044-770 0571)
- paikkatiedot, kartat, visualisointi

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO